

A Törökgyörgy családnak csak az egyik felével sikerült találkozni kedden, ezen a kissé ködös, hideg decemberi napon. Azzal a felével, amelyiknek az élete, a munkája és a szerelme ugyanaz: a versenytánc. Négyen ülünk az asztalnál, a szülők, Törökgyörgy József (45) és felesége (46), valamint a legnagyobb

lány, Erika (23) férjével, Szabó Tiborral (29). (A középső testvér, Magdolna a békési zeneiskolában tanít, brácsás, a legkisebb, Melinda pedig Tömörkénybe jár, táncban Erika magántanítványa.) Az asztal közepén a „Biblia”, Alex Moore Társastánc című könyve.

Mindhalálíg tánc

Vendégségben Kisteleken, Törökgyörgyéknél...

Nem torna! társastánc. (Fotók: Gyenes Kálmán)

Ha valaki azt gondolná, ez valamiféle könnyű olvasmány, téved. Ebben minden lépést mértani pontossággal ír le a szerző, s akinek sikerül „leutánoznia” – mondjuk húszéves gyakorlás után –, az már némiképp elégedett lehet magával.

A társastáncban mi, magyarok elmaradtunk a többi országhoz képest – Európában mellesleg az angolok járnak elől, ők diktálják a tempót – kezdi el a beszélgetést Törökgyörgy József. – A háború után nálunk a társastáncnak pejoratív értelme volt, kihalt az emberek közötti érintkezésnek ez a fajtája. Hosszú ideig szünetelt a képzés is, tanítványokkal csak az a néhány tánc- és illemtanár foglalkozhatott, akik még korábban szerezték meg a diplomájukat. Egy ilyen papírnak, működési engedélynek a becsületéért aztán igen sokat kellett harcolni.

A harc különben akkor kezdődött, amikor a Törökgyörgy-páros – mellesleg mindketten szegediek voltak – a Móra-klub színeiben egy csapatot alkotott, dr. Viszt né kezeli alatt. Akkor József zenegimnazista, párja a gyógyszerészkar hallgatója volt. 1969-ben házasodtak össze, s ez a közös karrier

végét jelentette, mert jöttek sorban a gyerekek (és hát más okok is voltak). A páros „A” kategóriás táncosként – ami a csúcs alatt van egy szinttel – az 1969-es Savárián búcsúzott.

– *Hogyan szereztek tánc-tanári diplomát?*

– Jóval később, 1978-ban indult társastánc oktatói képzés Budapesten, a Népművelési Intézetben. Három évig tartott az iskola, akkor már Kisteleken dolgoztunk mind a ketten és javában építkeztünk. Egy hónapban egy hétvégét kellett Pesten tölteni. Kemény rostákon estünk át, az induló hatvanas létszámból körülbelül húszan kaptunk működési engedélyt.

A közbülső részleteket a feleségtől tudom meg – neki pontosabb a házi archívuma:

– A férjem ének-történelem szakos tanárként végzett a szegedi főiskolán, és Kisteleken, a II. Rákóczi általános iskolában ajánlott neki állást, 1971-ben. Mint diplomás gyógyszerész, vele tartottam. A gyógyszerteráiban dolgoztam egészen addig, amíg tavaly magángyógyszerteráit nem alapítottunk, kft.-formában, egy társammal, valamint egy osztrák vállalkozóval közösen. Pontosán egy éve

már nem tanítom a táncot, s a „területemet” a gyerekeknek adtam át.

– *Mi a kedvenc tánca?*

– A tangó.

Törökgyörgy József közbevá:

– Egy oktatónak nem lehet kedvenc tánca, mert abból baj lehet. Mindig az a tánc a legkedvesebb, amelyik „kész van”, egy nagyon kemény felkészülés után.

– *Mégis, melyik áll Önhez a legközelebb?*

– Mivel nem vagyok túl magas, inkább a standard táncok. Az egész munkában különben az az élvezet, hogy az utcáról, véletlenül esnek be az emberek ezekre a tanfolyamokra, és mikor megint ki-mennek, egészen más a járásuk, a tartásuk, és még sorolhatnám. Mindig sajnálom, hogy nem veszem videóra az első suta mozdulatokat.

Törökgyörgy József különben Kisteleken a szó szoros értelmében iskolát alapított. A véletlen műve volt, hogy amikor a II. Rákócziiba került, éppen ének-zene tagozat indult elsőben, s személye miatt órarendbe iktatták a táncot. Ma nincs olyan iskolás, aki ne járna akár néptáncra (oktatására diploma lapul a zsebben).

– *Azzal, hogy a gyerekek*

karrierje elindult, a környék tánciskoláit átadták nekik, Önök visszavonulnak?

– Erről szó sincs. Pro-Art néven bt.-t alapítottunk, négy taggal, s én vagyok az ügyvezető igazgató – mondja nevetve a családfe. – Szeretnénk a művészeti oktatásnak és a tánc-tanításnak egy bázisát létrehozni Kisteleken. Saját pályám tapasztalatai alapján ugyan is tudom, hogy a társastánc-hoz intelligencia kell. Ennek a műfajnak vissza kell adni a rangját. Mert eddig mit mondtak? Hogy van a balett, az egy külön kategória. Vannak a néptáncosok, a gatyások – és a csacsások, vagyis mi. A nagy nemzeti identitástudat miatt a népi táncot támogatni kellett, amivel az járt együtt, hogy a társastánc valahol leghátul kullogott. Holott ennek a művelésével Európához közeledhetnénk, hiszen a lépések mindenütt egyformák. A társastánc olyan kapcsolatteremtő készséget fejleszt ki az egyéneknél, amire semmilyen más sport nem képes.

Fekete Klára

Társastánc, S kategóriában

Nem lehettek partnerek, mert magasságban túl nagy köztük a különbség. Ez viszont nem akadályozta őket abban, hogy összeházasodjanak. Törökgyörgy Erika) és Szabó Tibor a Volántáncklubban ismerkedtek meg 1988-ban, ma házastársak és tánc-tanárok.

– *Hogyan kezdtetek társastáncolni?*

Erika: – A szüleim is tánc-tanárok, így természetes volt, hogy már első általános iskolás koromban tánciskolába jártam. Először Kisteleken, majd B-kategóriásként Szegeden, a Volánban, Óze Lászlónál. A tánc-tanítás mellett S-kategóriában (ez a legmagasabb) versenyzek is, partneremmel, Jávorkai Györggyel minden évben részt veszünk a magyar bajnokságon. Tavaly második helyezettek lettünk. De a versenyzésnek hamarosan vége lesz, mert januárban – ha minden jól megy – megkapom a tánc-tanári diplomát, és akkor már nem indulhatok amatőrként.

Tibor: – Én csak középiskolás koromban kezdtem táncolni, akkor sem saját indíttatásra. Legjobb barátom, aki „véletlenül” éppen Erika jelenlegi partnere, Jávorkai György, tánciskolába járt, és soha nem ért rá hétvégén. Engem dühített a dolog, elmentem hát megnézni, mi az, ami annyira fontos neki. Azután nekem is fontos lett. Először Viszt né Kender Etánál táncoltam, akit mindenki Twist-nének hívott, majd Taródy-né Tóth Erzsébetnél, ezután kerültem a Volánba Óze Lászlóhoz. Itt ismertem meg Erikát, de nem lehettünk partnerek, mert nagyon magas vagyok hozzá. Az a jó ugyanis, ha a férfi és a nő csipője egy magasságban van, ha a nő magassarkú cipőt visel. Nem is találtam megfelelő partnert ahhoz, hogy komolyan versenyezzek. Most én is tanítok, és együtt végezzük a tánc-tanáriskolát. Utóbb persze kiderült, hogy egy kisteleki táncversenyen láttam már Erikát versenyezni korábban is, de én csak a partnerére emlékszem. A férfiak ugyanis csak a férfiakat figyelik ilyenkor.

– *Hol képeznek ma tánc-tanárokat?*

Erika: – Budapesten, az Országos Közművelődési Központban van egy négyféléves képzés, hétvégi tanítással és bentszakos „konzultációkkal”. Ez tánc-tanfolyam vezetésére jogosító képesítést nyújt. Sajnos manapság rengetegen tanítanak táncot végzettség nélkül, úgy, hogy elvégezzék egy tánciskolát.

– *A magyar társastánc-kultúra milyen szinten van?*

Tibor: – Sajnos nálunk nemigen becsülik a társastáncot, a néptáncsal szemben kispolgári csökevénynek tartották. Ez azután meghatározta a magyar társastánc helyét a világban. Van egy angol hetilap, a Dance News, szerepelnek benne az oroszok, a lengyelek, a szlovének, mi meg sehol. A többi volt szocialista országgal ellentétben a társastáncosok évente megrendezett blackpooli találkozója sem jutunk ki, mert vagy pénz nincs, vagy igény. Külföldön már az alapfokú képzést végző tánciskolákat is összehangolják, egyeztetik, ettől mi még nagyon távol állunk. A szakirodalom is csak angolul olvasható. Pedig a tánc nemcsak a kultúrához tartozik hozzá, hanem a társas

érintkezéshez is. De nálunk nincsenek olyan szórakozóhelyek, ahol nem diszkót, hanem társastáncot lehetne táncolni.

– *Mi a kedvenc táncotok?*

Erika: – A latin-amerikai táncok.

Tibor: – Nincs kedvencem, de az az igazság, hogy a magas férfiaknak a standard táncok „állnak jól”, és mivel mindenki ezeket táncoltatta velem, latin-amerikaiából gyengébb vagyok.

– *Hol és kiket tanítotok?*

Erika: – Tizenegy csoportom van, Kisteleken, Bordányban, Zákányszéken, Rőszkén és Balástyán, az óvodásoktól a felnőttig, tanítok jazzbalettet, társas- és versenytáncot.

Tibor: – Én csak Bordányban, Zákányszéken és Kisteleken tanítok egy-egy versenytáncos csoportot, de emellett Szegeden a Sooter-snél dolgozom.

– *Amikor én tánciskolába jártam, nagy probléma volt a férfitáncosok helye?*

Erika: – Ugyanaz. A fiúk és a lányok aránya körülbelül 20-80 százalék. Ezért néhány társastánc csoportom jazzbalettessé alakult. A fiúk fiatal korban még félnek a hús-vér lányoktól, később viszont jó táncosok lesznek. A fiútáncosokat semmiképp nem szabad elengedni.

– *Hogyan tanítotok? Gondolom, nemcsak a lépéseket magyarázzátok el.*

Tibor: – Mesélek a táncokról, a történetükről, a bennük levő érzelmekről. Elmondok például, hogy a tangó milyen véres, agresszív szerelmi tánc volt, hogy a pápa elátkozta. Beszélek arról, hogy a latin-amerikai táncok a férfi és a nő közötti kapcsolat különböző fázisait fejezik ki. A szamba az egymás mellé sodródás, a csa-csa az egymásra találás, a rumbánál a pár körül már mások is vannak, a paso a két ember közötti harc. A tánc előadóművészet, érzelmeket közvetít. Amikor táncolunk, magunkkal kell ragadni a közönséget, és nekünk is el kell ragadtatódnunk. A versenytánc éppen ezért nehéz; egymás után öt különböző érzelmi töltésű táncot kell bemutatni. De utánczóművészet is, nagy alázat, fegyelmet és pontosságot követel. A végeredmény csak 10 százalékban a tanár munkája, a siker jórészt a táncosokon múlik. Ha valaki igazán jó táncos akar lenni, évtizedekig kell gyakorolnia, mint a távol-keleti küzdősportoknál. Nem véletlen, hogy míg évtizedekig az angolok diktálták a társastáncban, most kezdenek „feljönni” a japánok. A társastáncban ugyanakkor intelligencia és szellem is kell.

– *Milyen a viszony a táncpartnerek között?*

Erika: – Munkatársi. Mivel azonban ketten alkotnak egy csapatot, a technikai azonosság mellett szimpátia is kell a dologhoz.

– *A többi művészeti ággal együtt a tánc is függ a politikai rendszertől. Elképzelhető, hogy ismét divatba jön a társastánc?*

Tibor: – Reméljük. Nagyon jó dolog, hogy óvodások táncolni tanulnak, hogy az iskolásoknak órarendi „tananyag” a tánc. Ezzel nemcsak a mozgásuk, a zenei érzékük fejlődik, hanem a kapcsolatteremtési készségük, a viselkedéskultúrájuk is.

Keczer Gabriella

